

Motion

1976/77:625

av herr Unckel m. fl.

om upphävande av beslutet att avskaffa mellanölet

Riksdagen beslutade 1976 att öl med en högre alkoholhalt än 2,8 viktprocent inte får säljas efter den 30 juni 1977. Beslutet fattades med knapp majoritet.

Anhängarna av ett förbud mot mellanöl angav framför allt ungdomars missbruk av mellanöl som motiv för sitt ställningstagande. I betänkandet 1975/76:64 anförde emellertid skatteutskottet att man inte hyste några "illusioner om att en sänkning av mellanölets alkoholberoende i ett slag kommer att göra slut på ölmissbruket". Utskottet ansåg sig emellertid ändå ha skäl anta att åtgärden utan tvivel får den positiva effekten "att den kommer att bidra till att pressa ner den totala alkoholkonsumtionen, som avsevärt ökat fr. o. m. mellanölets tillkomst".

Denna senare förmodan från skatteutskottets sida torde inte utan fog kunna ifrågasättas. Den utgår från att alkoholkonsumtionen bland ungdomar först och främst hänger samman med lättåtkomligheten av mellanölet, ett faktum som knappast kan styrkas. Tvärtom torde mellanölsmisbruket bland ungdomar i första hand hänga samman med andra faktorer. Till dessa hör oharmoniska uppväxtförhållanden, hög arbetslöshet bland ungdomar, otillräckliga fritidssysselsättningar och vantrivsel i skolan.

Uppenbar risk föreligger att förra årets riksdagsbeslut om förbud mot mellanöl antingen inte kommer att få någon effekt alls när det gäller bekämpningen av ungdomsfylleriet eller en effekt rakt motsatt den avsedda genom att ungdomar "tvingas" övergå till starkare alkoholsorter för att ersätta mellanölet. Till yttermera visso är ungdomars konsumtion av mellanöl f. n. i avtagande, oberoende av det fattade riksdagsbeslutet.

Åtgärder, ensidigt inriktade gentemot mellanölet, löper risk att avleda uppmärksamheten från de grundläggande problemen med alkoholmissbruket.

Alkoholmissbruk bör i första hand bekämpas genom positiva åtgärder som bidrar till att dämpa den totala konsumtionen. Därvid bör man i första hand söka andra lösningar än förbuds- och tvångsåtgärder, som enligt mångårig alkoholpolitisk erfarenhet ofta resulterar i motreaktioner som kan förvärra läget. Bland lämpliga positiva åtgärder bör särskilt nämnas förstärkta satsningar på fritidsverksamhet – inte minst kvalitativt – inom såväl skolans som föreningslivets ram, åtgärder för att motverka en alltmera oroande ungdomsarbetslöshet och stöd till familjen så att denna förmår erbjuda ungdomar en harmonisk uppväxt.

Mellanölet har snabbt kommit att bli en omtyckt måltidsdryck för många

människor. Tillgängliga undersökningar visar också att en bred majoritet av svenska folket önskar bibehålla mellanölet, inte för dess berusnings-effekter, utan därför att det visat sig svårt att erhålla ett öl med lägre alkoholhalt med motsvarande smak. För denna majoritet av svenska folket framstod riksdagens beslut vid förra riksmötet som mindre välövertänt.

Att sådana skäl måste stå tillbaka om sambandet mellan ett betydande ungdomsfylleri och mellanölskonsumtion vore uppenbart är självklart. Var-ken den 1975 tillsatta alkoholpolitiska utredningen eller andra företagna utredningar har emellertid lyckats fastlägga ett sådant samband. Att under sådana omständigheter ingripa mot mellanölet är inte ägnat att föra de alkoholpolitiska strävandena framåt.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen beslutar fastställa den övre alkoholgränsen för öl som försäljs i den allmänna handeln till 3,6 viktprocent.

Stockholm den 21 januari 1977

PER UNCKEL (m)

ASTRID KRISTENSSON (m)

BO LUNDGREN (m)

LARS AHLMARK (m)

i Uppsala

ALF WENNERFORS (m)

OLLE AULIN (m)

JOAKIM OLLÉN (m)